

Hur förhålla sig de ev. tyska förlagorna i detta avseende?

Efter psalm nr LVII finnes i det nu reproducerade exemplaret av psaltaren för hand inskrivet: Åra vari fadrenom och Sonenom och then hegha Ande som thz warit haffuer aff begynnelse oc nw oc altijd ifro euighet til euighet. Likaså efter psalm CXXX. Ordalydelsen följer nära 1531 års svenska mäsas och Höghandskriften.

Detta är en erinran om den sedvanliga avslutningen av psalmerna i tidegården.

Det kan alltså icke råda någon tvekan om att denna psaltarupplaga avsåg att tjäna och betjänade den försvenskade tidegården och att denna tidegård är en trogen efterföljare av den medeltida, latinska. Som ett bevis på Laurentius Petris arbete på kultens försvenskning och på hans avsikt att konservera densamma är denna psaltarupplaga av stort intresse.

Det vore av värde om en undersökning kunde göras beträffande psalmernas versindelning: följer den Luther eller det latinska breviariet? Följer interpunktionen, d. v. s. uppdelningen av verserna någon av dessa? I varje fall finge man i så fall söka förlagan rimligtvis i Breviarium upsalense.

A. Adell

Die Musik in Geschichte und Gegenwart. Allgemeine Enzyklopädie der Musik, herausgegeben von Friedrich Blume, Bärenreiter-Verlag, Kassel. Basel. London. Band 6: Head-Jenny.

Det i år utkomna sjätte bandet av MGG erbjuder av alfabetiska skäl endast ett fåtal artiklar av direkt kyrkomusikaliskt intresse. Som exempel på det utrymme, som ägnas speciellt liturgisk musik, kan bland dem nämnas artikeln "Hymnus" på 43 spalter. Utom hymnen i de orientaliska kyrkorna och den flerstämmiga hymnen behandlas den latinska hymnen utförligt och överskädligt under följande rubriker: Begrepp, avgränsning, liturgisk ort och källor. Texten. Förhållandet mellan text och melodi. Melodik, allmän och speciell. Modalitet. Former. Släktskap och föränderlighet. Stilistiska grupper. Uppförandep Praxis. Att MGG också förverkligar sitt vittsyftande program visar den 41-spaltiga artikeln "Humanismus", som först lämnar en utförlig redogörelse för humanismen som bildningsrörelse och därefter ingående behandlar de humanistiska idéernas inflytande på 1400- och 1500-talens flerstämmiga musik.

Avvägningsfrågor i ett verk av detta omfång kan naturligtvis alltid diskuteras, men anmäla- ren kan dock inte underlåta att uttrycka sin förvåning över att en komponist av Hindemiths format ägnats fattiga 10 textspalter. Detta är så mycket mer anmärkningsvärt, om man jämför det utrymme som i detta band getts en rad "mindre storheter".

G. Z.

Kyrkosångens vänner

KSV:s centralkommitté har hållit årsmöte i Stockholm den 8 jan i år under ordförandeskap av Biskop Gustaf Aulén.

Bland ärenden må nämnas behandlingen av frågan att om möjligt få till stånd en KSV:krets i de stift, som ännu sakna sådan. Kyrkosångens Vänner fyller en betydande uppgift inom dess speciella område, det kyrkomusikaliska, genom den sakkunskap, som ej minst dess centralkom-

mitté besitter och genom den inspirerande verksamhet den utför inom de inom densamma verkande sektionerna för koral- och körsång, orgelsektionen (orgelrådet), sektionen för kyrkl. skrud och prydnung. En liturgisk sektion kommer förmodligen snart till stånd. Kretsar finns f. n. i Skara, Lund, Uppsala, Stockholm, Växjö, Göteborg, Linköping, Strängnäs och Härnösand, de två senare dock ej självständigt arbe-

tande utan i förening med resp. kyrkosångsförbund.

En motion från Strängnäs-kretsen ang. delvis kostnadsfri utbildning för körmedlemmar i sång, instrumentalmusik m. m. lades till handlingarna.

Man beslöt anhålla hos resp. kretsar om fördubblandet av årsavgiften till centralkommittén.

Den sittande styrelsen omvaldes: Biskop Aulén ordf., biskop Nygren v. ordf., komminister Grefberg sekr., kantor Karl G. Gustafsson kassör, musikdirektör Åberg bibliotekarie samt domkyrkoorganisten Weman och musikdirektör W. Ahlén.

Stockholm den 20 januari 1958.

Gabriel Grefberg
sekr.

Strängnäs stiftskrets

Årets ombudsmöte hölls i Strängnäs den 25 maj. På söndagen samlades omkring 400 sångare till kyrkosångshögtid i Domkyrkan. I den till sista plats fyllda domen sjöng stiftskören, under ledning av 1:e förbundsdirigenten Rudolf Norrman, en köravdelning från Närke, ledd av 3:e förbundsdirigenten kantor Ejnar Lundqvist, Hallsbergs samt Södertälje kyrkokör, som under musikdirektör L. Edlunds ledning framförde tre motetter av B. Lewkovitch. Konsertavdelningen avslutades med "Laudate Dominum" av C. Monteverdi. Som orgelsolist medverkade R. Norrman och högtidstalet hölls av förbundsordföranden Biskop Gösta Lundström.

Det är glädjande att konstatera, att intresset för kyrkosången är i ständigt stigande inom stiftet. Därom vittnar det ökade antal musikandakter där kyrkokörerna medverkar, det stora intresse som visats vid de repetitioner som, under ledning av 1:e förbundsdirigenten, hållits på olika platser inom stiftet samt att för närvarande 54 körer, vid sidan av repetitionsarbetet, arbetar i form av studiecirklar.

Till förbundet är anslutna 78 körer med tillsammans 1 462 medlemmar.

Strängnäs den 28 december 1957.

Harry Carlsson
sekr.

Skara stiftskrets

Arsmöte hölls i Skara den 19 februari. Räkenskaperna för år 1956, som balanserade på kr. 22.203:88 och utvisade en behållning på kronor 17.711:51, blevo på revisorernas tillstyrkan godkända.

Under året ha i många kontrakt hållits *kontraktsdagar*, då präster och organister samlats till övningar i kyrkomusik och diskuterat gemensamma intressen. I Skövde hölls sålunda en mycket instruktiv kurs den 28/10–1/11, då musikkonsulent S. H. Jakobsson medverkade.

Sånggudstjänster ha hållits i 12 olika delar av stiftet. Falköping-Skövdekretsen har sjungit i Horn, Järpås, Dala, Börstig och Dimbo, Skara-Lidköpingkretsen har sjungit i Järpås och Tun, Vänersborgskretsen i Järpås, Särestad, Vänersnäs, Vänersborg och Tengene. Sånggudstjänsten i Järpås var gemensam för de tre kretsarna.

Programmen ha varit ungefär lika för de olika körerna, hymner av Bach, Roman, Schütz, Homilius, Buxtehude, Palestrina, Händel, Morén, O. Olsson, Widéen, Runbäck, W. Ahlén m. fl. Vid utförandet av Buxtehudes Magnificat och In dulci jubilo medverkade stråkorkester ur de egna leden.

Vid varje gudstjänst har hållits kort predikan eller tal med altartjänst, i allmänhet söndagens completorium eller i Fastan Improperierna av Palestrina. Orgelmusik har också utförts och några gånger violinmusik. — Sånggudstjänsterna ha alltid samlat mycket folk och ha säkert varit stimulerande på församlingssången och även kyrkogången.

Sångarna ha med glädje offrat tid och kraft, och vart helst körerna kommit, ha de också blivit mottagna med stor gästfrihet.

Att representera Skarakretsen av KSV vid Centralkommitténs årsmöte i Stockholm har valts den dirigent som har tillfälle att resa.

Gullspång den 31 december 1957.

Erik H. Cederbom

Lunds stiftskrets

Arbetet inom Kyrkosångens Vänner i Lunds stift har under 1957 fortgått enligt för några år sedan utstakade linjer, d. v. s. under intimt

samarbete med Kyrkomusikerföreningen, Kyrkosångs- och Bildningsförbundet. Tre styrelsesammanträden och ett allmänt möte har hållits. Vid det senare gav kyrkoadjunkt K. E. Wallin en intressant skildring av munkarnas liv i Maria Laach, illustrerat av några skivor gregoriansk musik från KSV:s eget diskotek, som nu börjar taga allt mera form. Antecknas kan också att KSV:s nordiska kyrkomusikerbibliotek å stiftsgården redan innehåller 32 nr — alla hymnblad oräknade — bl. a. 1697 års koralbok.

Årets koralvecka i Båstad samlade liksom i fjor 80-talet deltagare, vilka bl. a. fördjupade sig i "Koralmusik" och Mässmusik II.

I stiftsgårdens blivande orgel har Sällskapet investerat kr. 5 000:— och härutöver ekonomiskt bidragit till kyrkomusikaliska kurser och kontraktsdagar inom stiftet.

Malmö i dec. 1957.

Nils Gust. Zettergren
sekr.

Stockholms stiftskrets

Den 14 juni hade kretsen sin sedvanliga vårutfärd, denna gång till Skånela, Vendel, Tensta och Viksta märkliga gamla medeltida kyrkor. Färden leddes av ordföranden, musikdir. Waldemar Ahlén, som också utsökt och förnämligt trakterade orgelverken i de olika templen. För den kyrko- och konsthistoriska orienteringen stod kyrkoherden i Lidingö, Ragnar Stenberg, vilken, som alltid, till allas glädje och fromma rikeligen och utförligt lät de närvarande ta del av sitt stora vetande. Sedan middag intagits på Flustret i Uppsala, avhölls sedvanligt årsmöte. Styrelsen omvaldes, så när som komminister Torbjörn Wikmark, som av sagt sig att bli omvald. I dennes ställe valdes kyrkoadjunkten Olle Gnospelius.

Antalet medlemmar i kretsen var vid årets slut 110.

Stockholm den 31 december 1957.

Karl Erik Fridblom
sekr.

Ärkestiftets stiftskrets

Sällskapets styrelse har under året utgjorts av domkyrkoorganist Henry Weman, Uppsala, ordf., domkyrkoadjunkt Öyvind Sjöholm, Uppsala, vice ordf., stiftsadjunkt Sture Rolfhamre, Uppsala, sekr., kantor Petrus Lindgren, Akerby, kassaförvaltare, samt komminister Oscar Solén, Kungsgården, kantor Harald Vallin, Hälsingtuna, och musikdirektör Per Erik Styf, Uppsala.

Styrelsen har under året haft två sammanträden. Årsmöte hölls i Uppsala den 8 maj. Antalet medlemmar var vid årsskiftet omkr. 200.

Sällskapets verksamhet har under det gångna året inte varit lika omfattande som tidigare.

Två kurser i *talteknik och liturgisk läsning* har under året anordnats, den ena i Gävle i januari och den andra i Uppsala i maj, under ledning av musikdirektör Åke Nygren. Särskilt kursen i Gävle rönt stor uppmärksamhet.

Tillsammans med SKS i Ärkestiftet och resp. kontraktsråd anordnade KSV i september en två dagars studiekurs i Forsa för präster och kyrkomusiker i Sundhede och Nordanstigs kontrakt under ledning av musikdirektör Carl Rosenquist. Kursen omfattades med ett synnerligen stort intresse.

KSV har beslutat inköpa grammofonskivor med inspelningar av kyrkomusik för utlåning till sällskapets medlemmar. Kr. 500:— har anslagits för detta ändamål.

Av sällskapet har till SKS i Uppsala utgivits ett anslag å kr. 100:— som bidrag till kurser i orgelspelning för teologer.

Uppsala, Nyårsaftonen 1957.

Sture Rolfhamre
sekr.

KSV:s centralkommittés räkenskaper för år 1957 upptaga i sammandrag följande poster:

Inkomster

Behållning vid årets början	1 378: 41
Årsavgifter	800: 00
Psalmistans försäljning	42: 80
Bankränta under året	6: 69
	<hr/>
	2 227: 90

Utgifter

Sekreterararvode	100: 00
Ansl. till tidskr. Svenskt Gudstjänstliv	250: 00
Ansl. till Geijerskolan	200: 00
Sammanträden, porton m. m.	541: 15
Behållning till år 1958	1 136: 75
	<hr/>
	2 227: 90

Gökhem den 31 december 1957.

Karl G. Gustafsson
kassaförvaltare

Tablå över Kyrkosångens Vänners lotterimedelskassas räkenskaper för år 1957.

Inkomster

Behållning vid årets början	13: 33
Bankränta under året	0: 04
	<hr/>
	13: 37

Utgifter

Behållning till år 1958	13: 37
	<hr/>
	13: 37

Gökhem den 31 december 1957.

Karl G. Gustafsson
kassaförvaltare